

Norske eksportører av sjømat

Strukturrapport på makronivå

Utarbeidet for

Fiskeri- og Havbruksnæringens Landsforening

Utarbeidet av

fishSTATS as

Tromsø, 1. desember 2004

PROSJEKT	TITTEL	PERIODE
Norske fiskeeksportører	Strukturrapport Makronivå	2000-2003

OPPDRAGSGIVER	KONTAKTPERSON
Fiskeri- og Havbruksnæringens Landsforening	Geir Andreassen

RÅDGIVER	KONTAKTPERSON
fishSTATS as	Thomas A. Larsen

Av den totale produksjonen (fangst og oppdrett) av norsk sjømat blir det antatt at godt over 90% havner i våre eksportmarkeder. Aktiviteten på eksportleddet står dermed helt sentralt i verdiskapningsprosessen for norsk sjømat. Konkurransen som sjømatnæringa utsettes for i eksportmarkedene er økende. Mer fokus på markedsorientering og fokus vekk fra produksjonsorientering er en av flere aktuelle problemstillinger det blir pekt på for å øke konkurransevnen gjennom hele verdikjeden frem til forbruker. Kartlegging av eksportleddet er et viktig bidrag til å forstå organiseringen av markedskanalene.

Denne rapporten tar sikte på å beskrive strukturen blant norske fiskeeksportører på et overordnet nivå.

Fra SSB har vi data (1999-2003) fra Toll og Avgiftsdirektoratets (TAD) TVINN-database som inneholder informasjon som hentes ned fra Tollvesenets elektroniske fortollingssystem. Dermed får en data på hver enkel transaksjon på eksportleddet, i tillegg til anonymisert kvalitativ informasjon om den enkelte eksportør. Vi kan dermed klassifisere den enkelte eksportør m.h.p. geografi (både produksjon og destinasjon), aktivitet (antall transaksjoner/aktivitet) og tid.

Innholdsfortegnelse

INNHALDSFORTEGNELSE.....	2
DATA.....	3
SAMMENDRAG	4
ALLE PRODUKTER.	5
<i>De 30 største eksportørene i 2003.....</i>	<i>5</i>
<i>Antall eksportører.</i>	<i>6</i>
HVITFISK.	7
<i>De 25 største eksportørene i 2003.....</i>	<i>7</i>
<i>Antall eksportører.</i>	<i>8</i>
<i>Antall eksportører og eksportvolum.....</i>	<i>9</i>
<i>Antall eksportører og andel eksportvolum.....</i>	<i>10</i>
LAKS.....	11
<i>De 25 største eksportørene i 2003.....</i>	<i>11</i>
<i>Antall eksportører.</i>	<i>12</i>
<i>Antall eksportører og eksportvolum.....</i>	<i>13</i>
<i>Antall eksportører og andel eksportvolum.....</i>	<i>14</i>
KONVENSJONELLE ARTER.	15
<i>De 25 største eksportørene i 2003.....</i>	<i>15</i>
<i>Antall eksportører.</i>	<i>16</i>
<i>Antall eksportører og eksportvolum.....</i>	<i>17</i>
<i>Antall eksportører og andel eksportvolum.....</i>	<i>18</i>
PELAGISKE ARTER.....	19
<i>De 25 største eksportørene i 2003.....</i>	<i>19</i>
<i>Antall eksportører.</i>	<i>20</i>
<i>Antall eksportører og eksportvolum.....</i>	<i>21</i>
<i>Antall eksportører og andel eksportvolum.....</i>	<i>22</i>
REKE.....	23
<i>De 25 største eksportørene i 2003.....</i>	<i>23</i>
<i>Antall eksportører.</i>	<i>24</i>
<i>Antall eksportører og eksportvolum.....</i>	<i>25</i>
<i>Antall eksportører og andel eksportvolum.....</i>	<i>26</i>

Data

Data for årene 1999:1 til 2004:4 ble gjort tilgjengelig for dette prosjektet. Opprinnelig er foretakene registrert med organisasjonsnummer, men i de data som er gjort tilgjengelig for dette prosjektet er organisasjonsnummeret byttet ut med et vilkårlig tall og dermed anonymisert.

I 2003 innførte TAD nye kvalitetssikringsrutiner og gikk over til elektronisk registrering av tolldeklarasjoner. Data på foretaksnivå før 2003 er forbundet med en viss usikkerhet. Analyser og resultater som fremkommer av dette prosjektet har tatt hensyn til dette forhold.

For å kartlegge eksportørleddet er det nødvendig å definere en del nøkkelbegrep som er sentrale i beskrivelsen av strukturen. En enkelt transaksjon i dataene inneholder følgende informasjon:

Foretak	varenr	bestland	publmd	dag	uke	vekt	verdi
123456789	03019100	JP	200403	12	11	130	6719

forsetter...

prodfylke	fylke	tollsted	valuta	levbet	valkurs
12	2	7	JPY	CIF	6.39

Foretak	Anonymt tall som beskriver en spesifikk eksportør.
Varenr	Beskriver den spesifikk vare med tilhørende hs-varenummer.
Bestland	Mottakerlandet for varen.
Publmd	Publiseringstidspunktet for tollpapiret (yyyymm).
Dag	Angir dag/dato for publiseringstidspunktet.
Uke	Ukenummer for publiseringstidspunktet.
Vekt	Angir vekten til varen i kilo.
Verdi	Angir verdien av varen i kroner.
Prodfylke	Angir produksjonsfylket for varen.
Fylke	Angir fylke som tollstedet ligger i.
Tollsted	Angir tollsted som behandlet tolldeklarasjon.
Valuta	Angir valuta som varen er handelen er oppgjort i.
Levbet	Angir leveringsbetingelser.
Valkurs	Angir valutakurs mellom oppgjort valuta og NOK.

Sammendrag

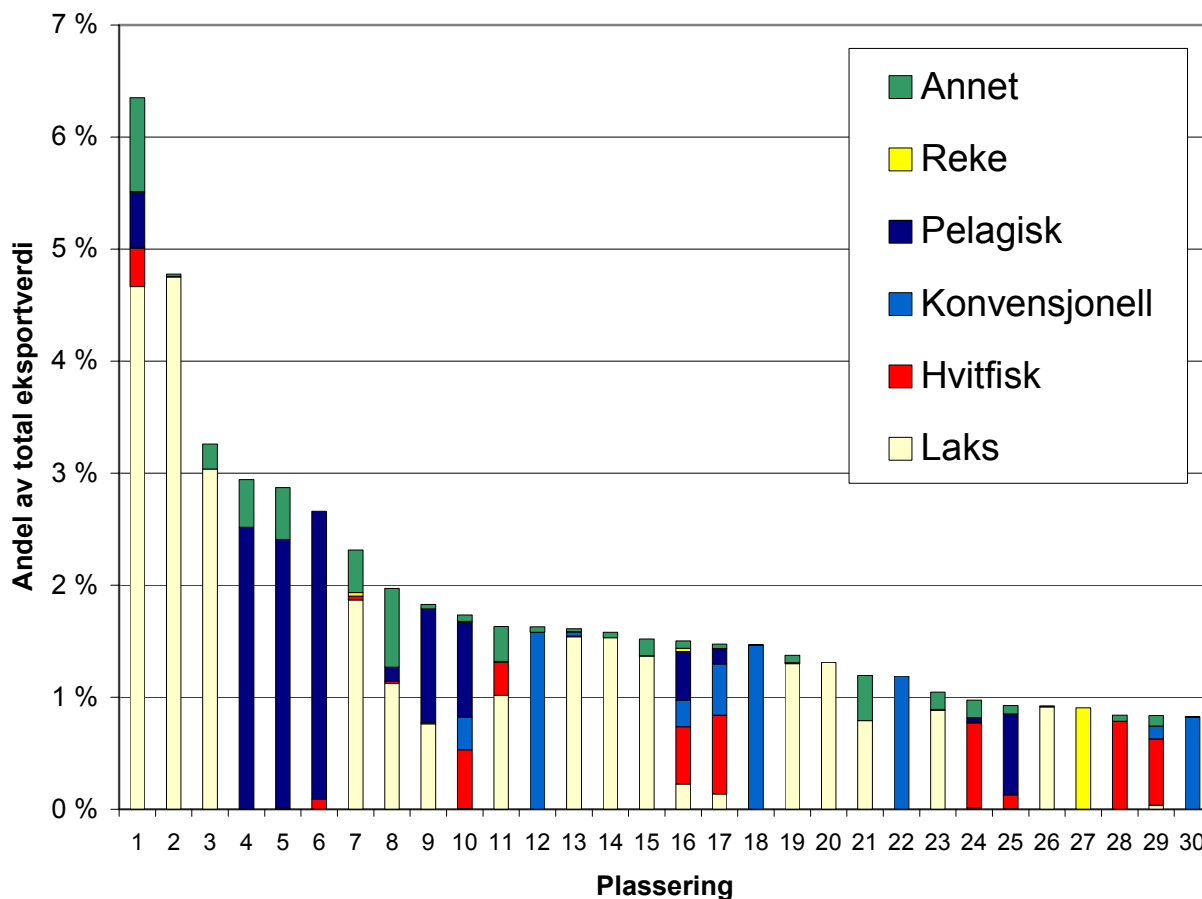
- Det var 227 eksportører innen hvitfisk i 2003, mens det var 217 eksportører innen laks.
- 23 eksportører hadde en total eksportverdi som oversteg 250 millioner kroner i 2003.
- 23 eksportører hadde en eksportverdi av laks som oversteg 100 millioner kroner i 2003.
- 12 eksportører hadde en eksportverdi av pelagiske produkter som oversteg 100 millioner kroner i 2003
- 10 eksportører hadde en eksportverdi av hvitfisk som oversteg 100 millioner kroner i 2003.
- 9 eksportører hadde en eksportverdi av konvensjonelle produkter som oversteg 100 millioner kroner i 2003
- 3 eksportører hadde en eksportverdi av reke som oversteg 100 millioner kroner i 2003.
- De 5 største eksportørene innen reke stod for 67.5% av den totale eksportverdien av reke i 2003.
- De 5 største eksportørene innen pelagiske produkter stod for 54.0% av den totale eksportverdien av pelagiske produkter i 2003.
- De 5 største eksportørene innen konvensjonelle produkter stod for 39.4% av den totale eksportverdien av konvensjonelle produkter i 2003.
- De 5 største eksportørene innen laks stod for 39.0% av den totale eksportverdien av laks i 2003.
- De 5 største eksportørene innen hvitfisk stod for 24.6% av den totale eksportverdien av hvitfisk i 2003.

Alle produkter.

De 30 største eksportørene i 2003.

Alle produktgrupper, alle markeder.

Her ser vi andel eksportverdi per eksportør fordelt på laks, hvitfisk (torsk/hyse/sei), konvensjonell, pelagisk, reke og annet.

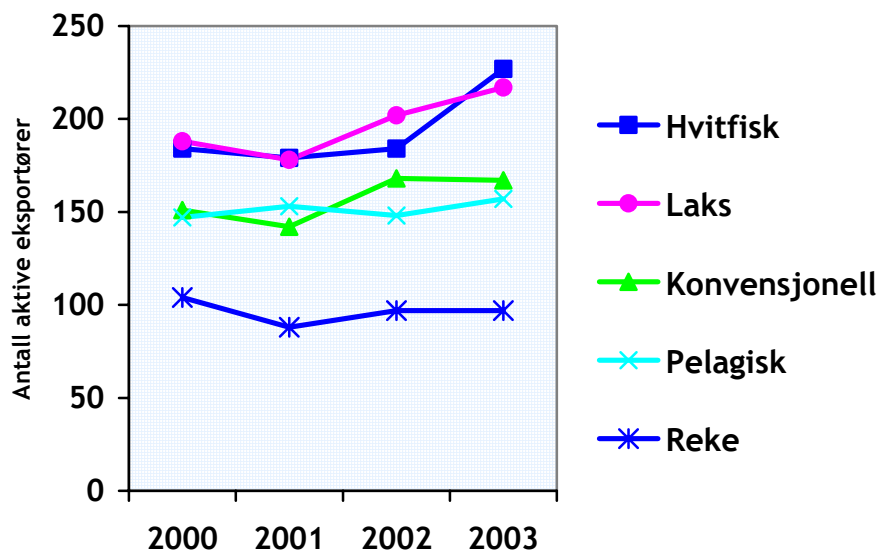
Kommentar:

- De 3 største eksportørene eksporterte hovedsakelig laks.
- De 3 neste eksportørene eksporterte hovedsakelig pelagisk.
- Eksportør nummer 12, 18, 22 og 30 var rene konvensjonelle eksportører.
- Eksportør nummer 27 var en ren rekeeksportør.
- 23 eksportører hadde hver en total eksportverdi over 250 millioner kroner.

Antall eksportører.

Alle produktgrupper.

Her vises utviklingen innen antall aktive eksportører fra 2000 til 2003 på et overordnet nivå. Kriteriet for en aktiv eksportør er minimum én registrert transaksjon for hver periode, i dette tilfellet hvert år.

Kommentar:

- Det totale antall eksportører har ligget stabilt rundt 500 over hele perioden.
- Vi ser en økning i antall eksportører innen hvitfisk og laks fra 2000 til 2003.

Datatabell:

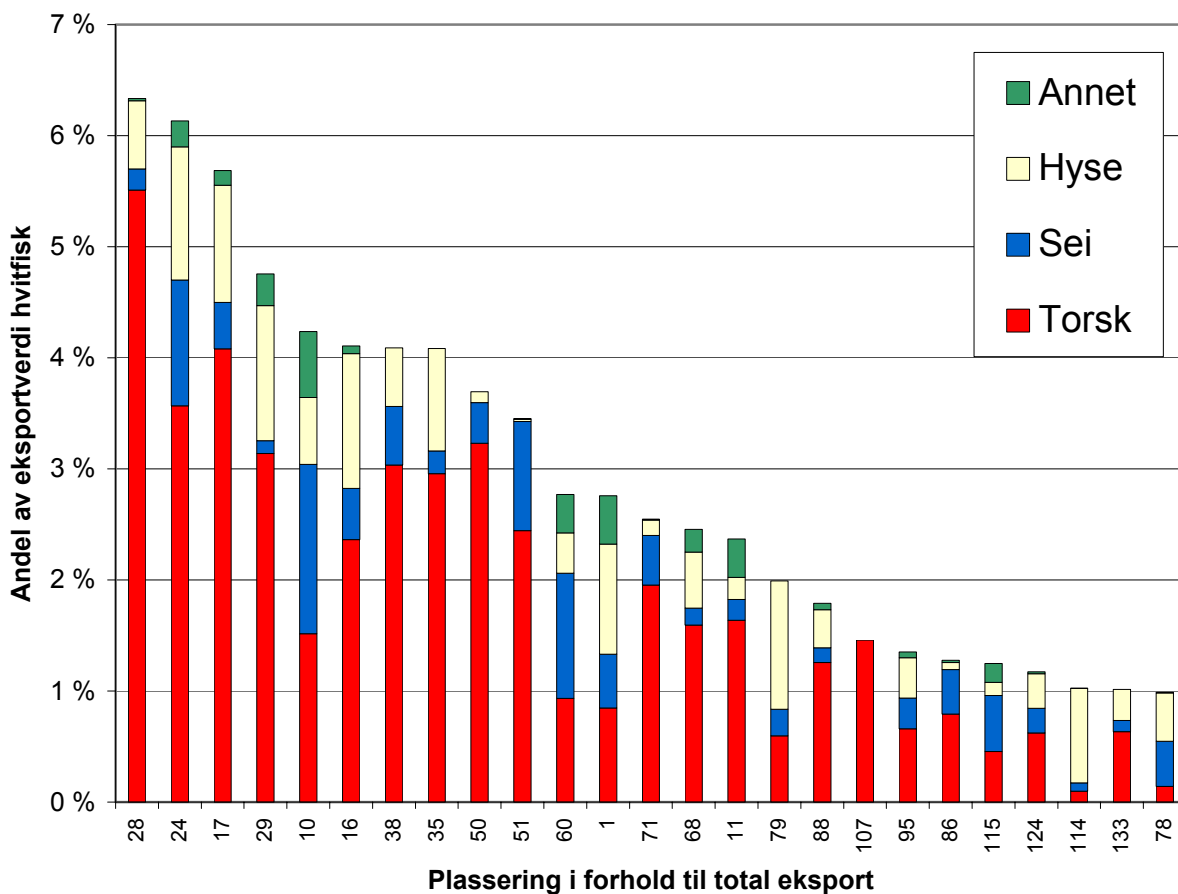
	2000	2001	2002	2003
Hvitfisk	184	179	184	227
Laks	188	178	202	217
Konvensjonell	151	142	168	167
Pelagisk	147	153	148	157
Reke	104	88	97	97

Hvitfisk.

De 25 største eksportørene i 2003.

Hvitfisk, alle markeder.

Her ser vi andel eksportverdi hvitfisk per eksportør fordelt på torsk, hyse, sei og annet (uer). Nummereringen på x-aksen refererer til plasseringen til den respektive eksportør i forhold til rangering etter total eksportverdi.

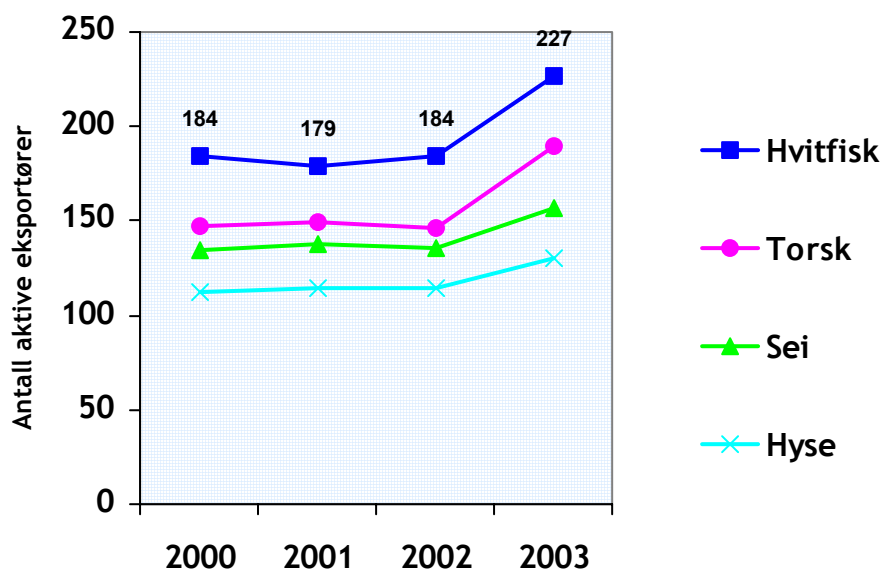
Kommentar:

- Torsk var det dominerende produktet innen hvitfisk.
- 17 eksportører hadde en hvitfiskeksport over 50 millioner kroner hver.
- 10 eksportører hadde en hvitfiskeksport over 100 millioner kroner hver.
- Den største eksportøren målt etter eksportverdi var den 12. største innen hvitfisk.

Antall eksportører.

Hvitfisk.

Her vises utviklingen innen antall aktive eksportører fra 2000 til 2003. Kriteriet for å være en aktiv eksportør er minimum én registrert transaksjon for hver periode, i dette tilfellet hvert år.

Kommentar:

- Antall eksportører innen hvitfisk økte i 2003.
- Flest eksportører innen torsk.
- Færrest eksportører innen hyse.

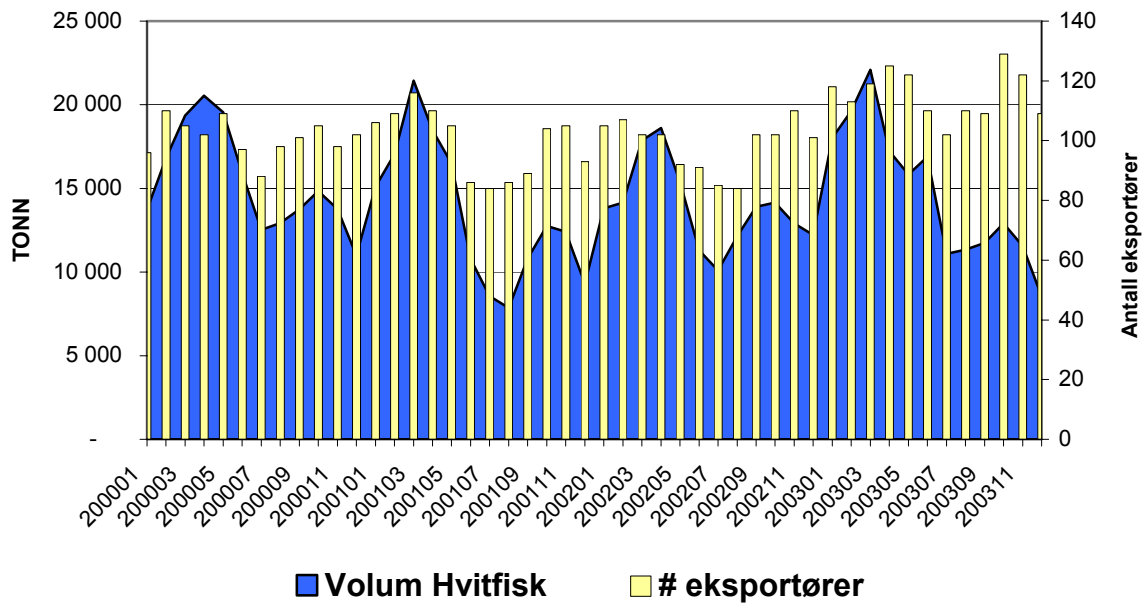
Datatabell:

	2000	2001	2002	2003
Hvitfisk	184	179	184	227
Torsk	147	149	146	190
Sei	135	138	136	157
Hyse	112	114	114	130

Antall eksportører og eksportvolum.

Hvitfisk.

Her vises utviklingen innen volum og antall eksportører fra 2000 til 2003, fordelt per måned.

Kommentar:

- Store sesongvariasjoner i både volum og antall eksportører.
- En noe høyere eksportøraktivitet i 2003 sammenliknet med de tidligere år.

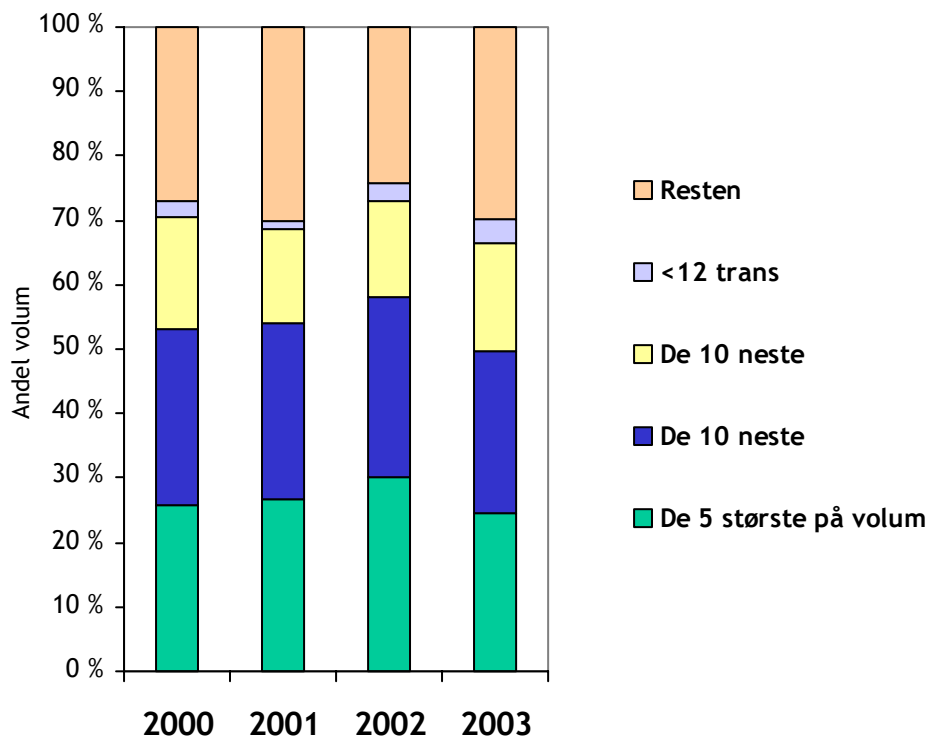
Datatabell:

	2000	2001	2002	2003
Hvitfisk	184	179	184	227

Antall eksportører og andel eksportvolum.

Hvitfisk.

Her vises andelen av totalt volum fordelt på eksportører. Eksportørene er delt inn i ”de 5 største”, ”de 10 neste”, ”de 10 neste”, ”de med 12 eller færre transaksjoner per år” og ”Resten.”

Kommentar:

- Relativ stabil utvikling over perioden.
- De 5 største var noe større i 2002 sammenliknet med de andre årene.

Datatabell:

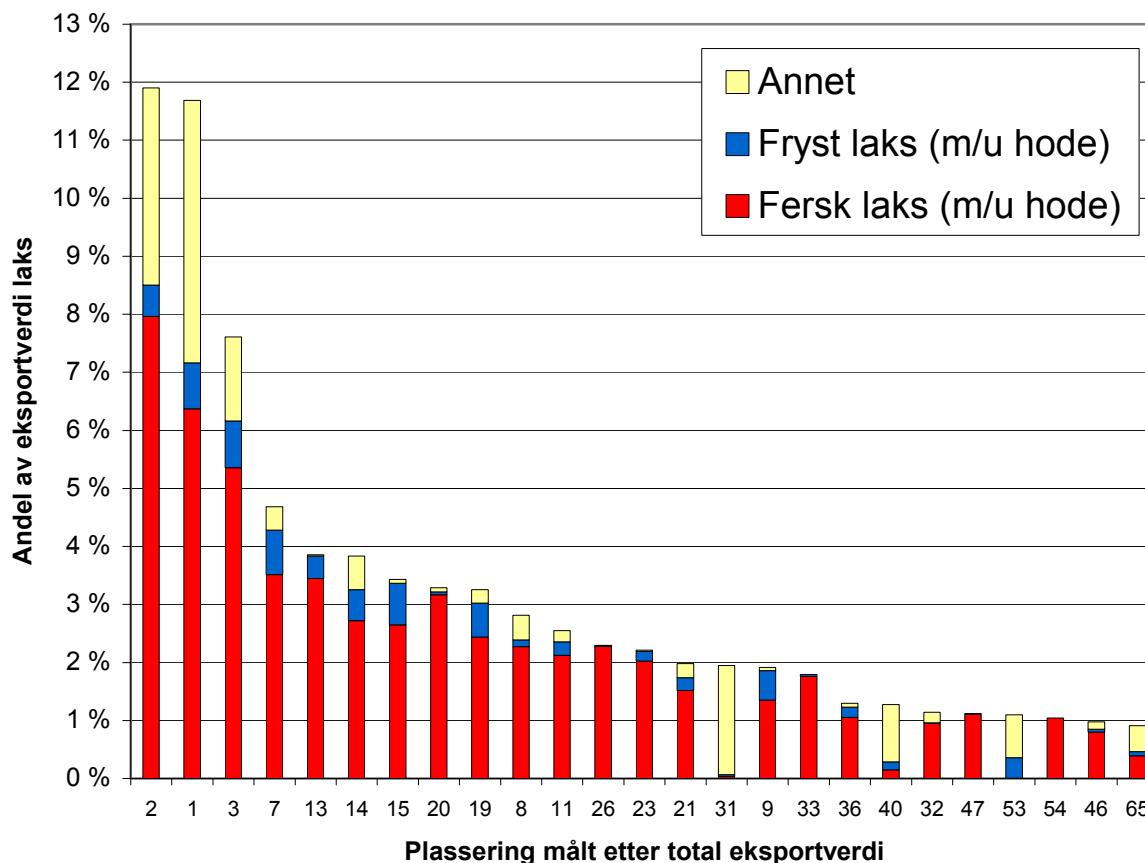
	2000	2001	2002	2003
De 5 største	25.8%	26.6%	30.2%	24.6%
De 10 neste	27.2%	27.5%	27.9%	25.2%
De 10 neste	17.5%	14.6%	14.8%	16.7%
<12 trans	2.4%	1.3%	2.9%	3.8%
Resten	27.1%	30.0%	24.2%	29.7%

Laks.

De 25 største eksportørene i 2003.

Laks, alle markeder.

Her ser vi andel eksportverdi laks per eksportør fordelt på fersk oppdrettslaks (med hode + annen, herunder laks uten hode), frys oppdrettslaks oppdrettslaks (med hode + annen, herunder laks uten hode) og annet.

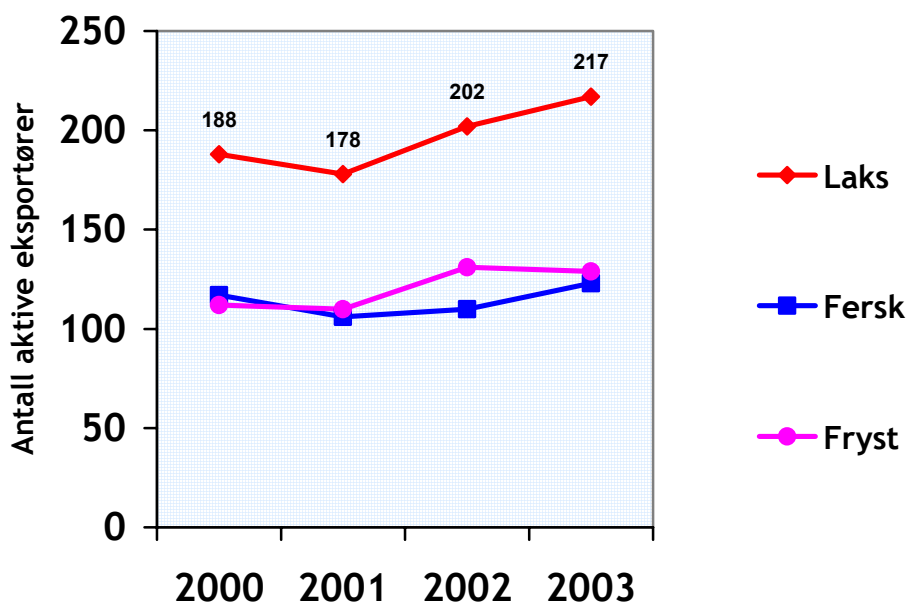
Kommentar:

- Fersk laks (med og uten hode) var det dominerende produkt innen laks med 66.7% av eksportverdien.
- 34 eksportører eksporterte laks for over 50 millioner kroner hver.
- 23 eksportører eksporterte laks for over 100 millioner kroner hver.
- De 3 største eksportørene målt etter eksportverdi på laks var også de 3 største målt etter eksportverdi totalt.

Antall eksportører.

Laks.

Her vises utviklingen for antall aktive eksportører fra 2000 til 2003. Kriteriet for å være en aktiv eksportør er minimum én registrert transaksjon for hver periode, i dette tilfellet hvert år.

Kommentar:

- Økt aktivitet innen laks fra 2001 til 2003

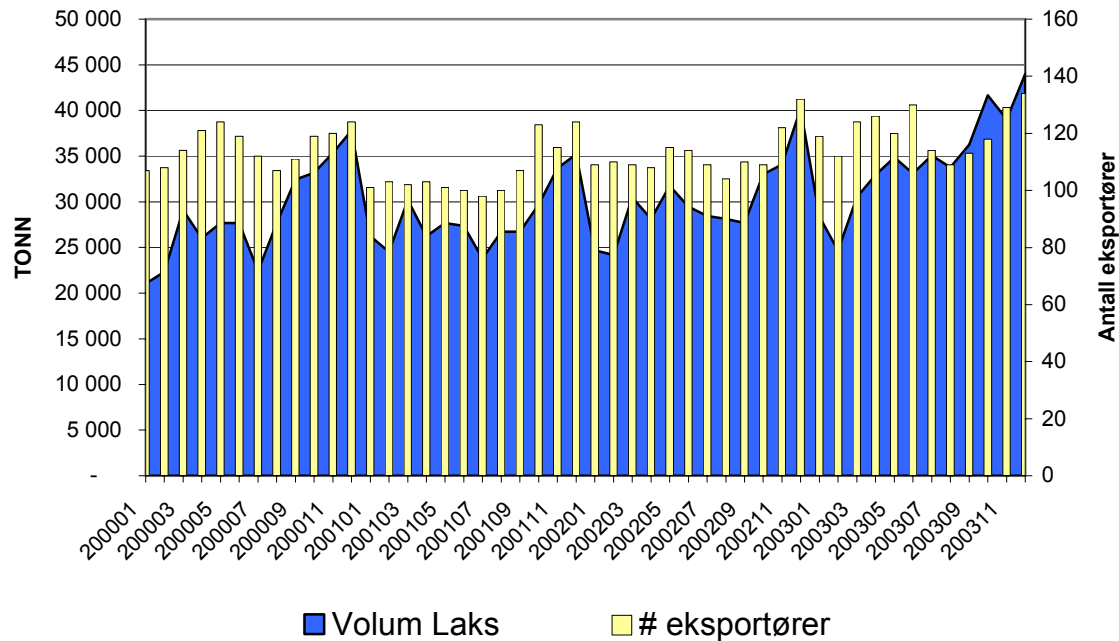
Datatabell:

	2000	2001	2002	2003
Laks	188	178	202	217
Fersk	117	106	110	123
Fryst	112	110	131	129

Antall eksportører og eksportvolum.

Laks.

Her vises utviklingen innen volum og antall eksportører fra 2000 til 2003, fordelt per måned.

Kommentar:

- Volumøkning i 2003.
- Vi så en liten økning i eksportøraktiviteten i 2002 og 2003.

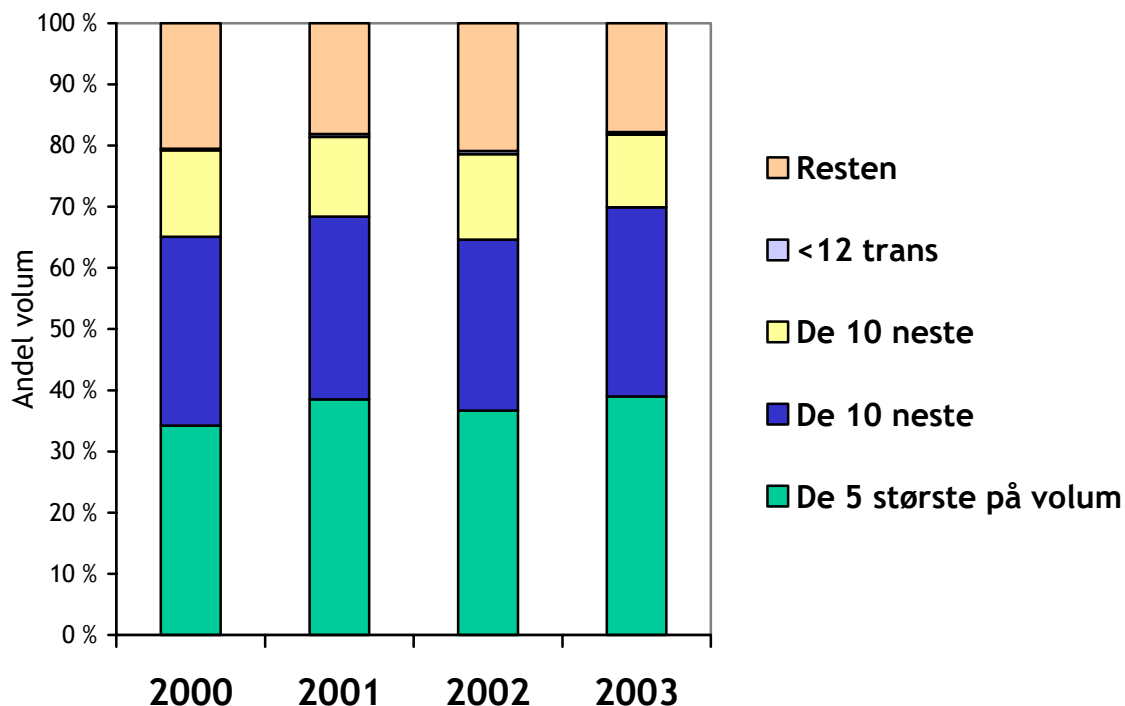
Datatabell:

	2000	2001	2002	2003
Laks	188	178	202	217
Fersk	117	106	110	123
Fryst	112	110	131	129

Antall eksportører og andel eksportvolum.

Laks.

Her vises andelen av totalt volum fordelt på eksportører. Eksportørene er delt inn i ”de 5 største”, ”de 10 neste”, ”de 10 neste”, ”de med 12 eller færre transaksjoner per år” og ”Resten.”

Kommentar:

- De 5 største økte sin relative andel over perioden fra 34.2% til 39.0%.

Datatabell:

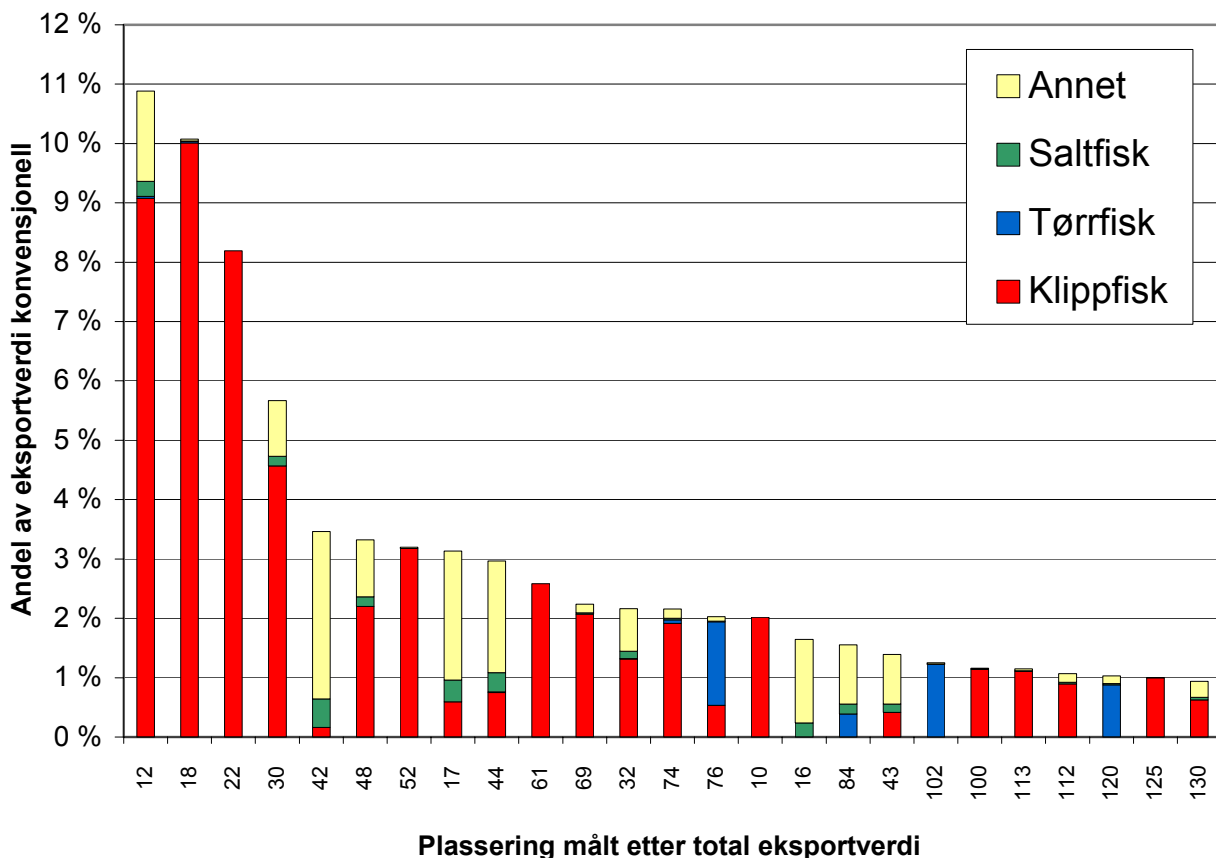
	2000	2001	2002	2003
De 5 største	34.2%	38.5%	36.7%	39.0%
De 10 neste	30.9%	29.9%	27.9%	30.9%
De 10 neste	14.1%	13.0%	14.0%	11.9%
<12 trans	0.3%	0.5%	0.5%	0.4%
Resten	20.5%	18.1%	20.9%	17.8%

Konvensjonelle arter.

De 25 største eksportørene i 2003.

Konvensjonell, alle markeder.

Her ser vi andel av eksportverdi konvensjonell per eksportør fordelt på klippfisk, tørrfisk, saltfisk og annet. Nummereringen på x-aksen refererer til plasseringen til den respektive eksportør i forhold til rangering etter total eksportverdi.

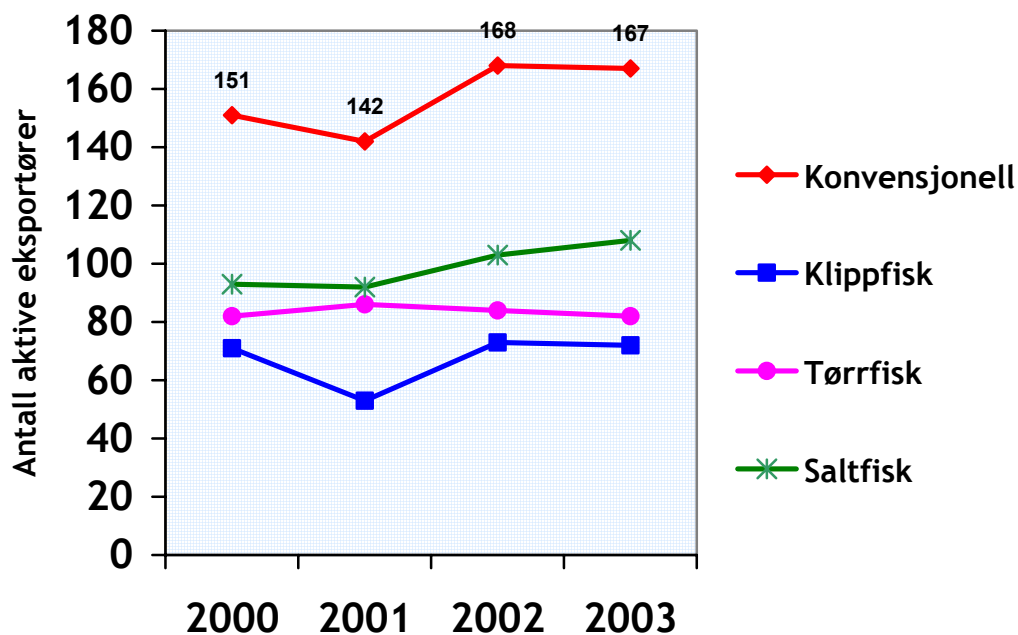
Kommentar:

- Klippfisk var det dominerende produkt innen konvensjonell med 58.6% av eksportverdien.
- 9 eksportører eksporterte konvensjonelle produkter for over 100 millioner kroner hver.
- 18 eksportører eksporterte konvensjonelle produkter for over 50 millioner kroner hver.
- 7 av største eksportørene målt etter eksportverdi på konvensjonell var blant de 30 største eksportørene målt etter eksportverdi totalt.

Antall eksportører.

Konvensjonell.

Her vises utviklingen for antall aktive eksportører fra 2000 til 2003. Kriteriet for en aktiv eksportør er minimum én registrert transaksjon for hver periode, i dette tilfellet hvert år.

Kommentar:

- Økning i antall eksportører innen saltfisk over perioden.
- Flest eksportører innen saltfisk i 2003.
- Færrest eksportører innen klippfisk i 2003.

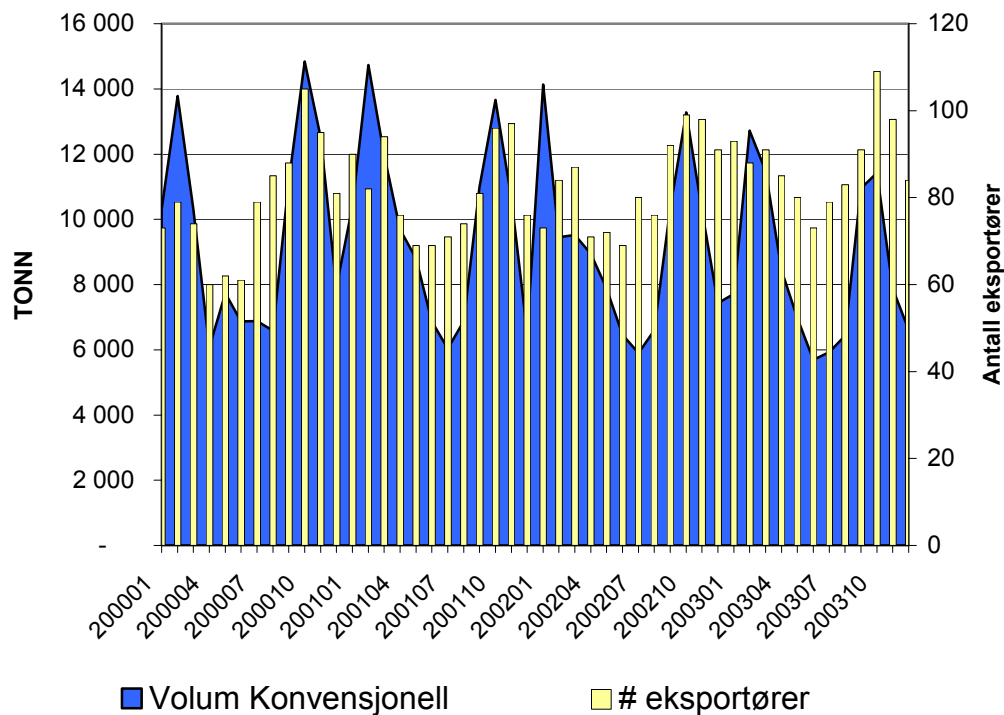
Datatabell:

	2000	2001	2002	2003
Konvensjonell	151	142	168	167
Klippfisk	71	53	73	72
Tørrfisk	82	86	84	82
Saltfisk	93	92	103	108

Antall eksportører og eksportvolum.

Konvensjonell.

Her vises utviklingen innen volum og antall eksportører fra 2000 til 2003, fordelt per måned.

Kommentar:

- Volum variasjon følger samme mønster alle år.
- Vi så en økt eksportøraktivitet i 2002 og 2003 sammenliknet med de tidligere år.

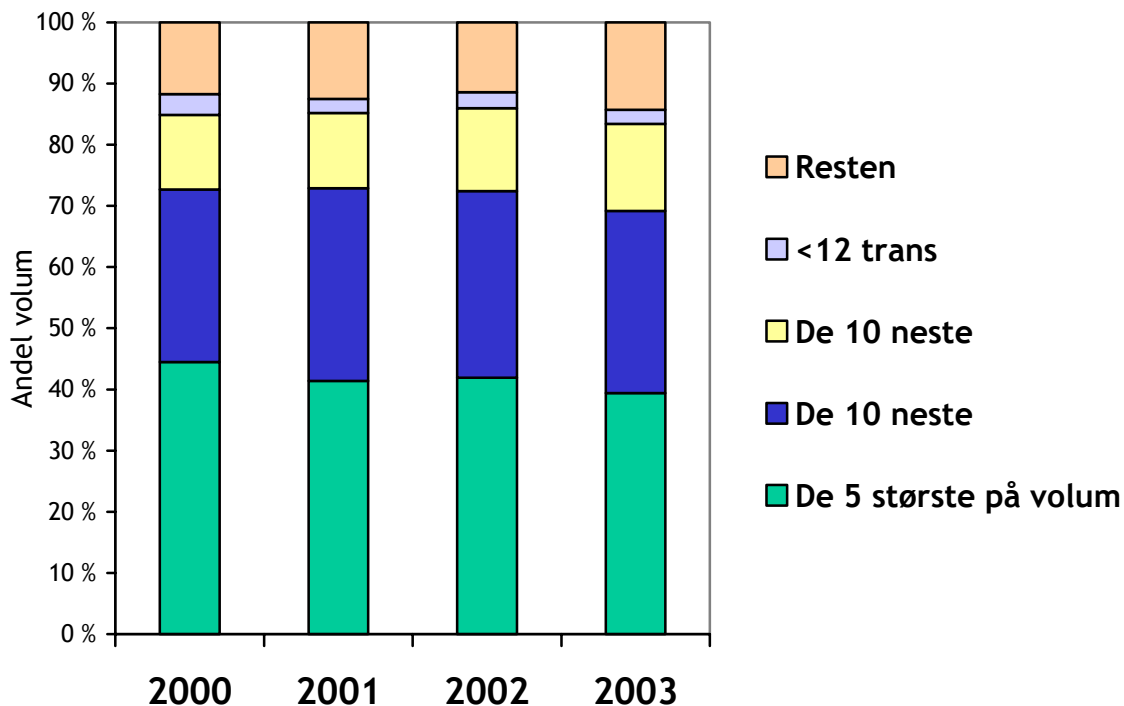
Datatabell:

	2000	2001	2002	2003
Konvensjonell	151	142	168	167
Klippfisk	71	53	73	72
Tørrfisk	82	86	84	82
Saltfisk	93	92	103	108

Antall eksportører og andel eksportvolum.

Konvensjonell.

Her vises andelen av totalt volum fordelt på eksportører. Eksportørene er delt inn i ”de 5 største”, ”de 10 neste”, ”de 10 neste”, ”de med 12 eller færre transaksjoner per år” og ”Resten.”

Kommentar:

- De 5 største reduserte sin relative andel fra 44.5% til 39.4% over perioden.
- Ellers relativ stabil utvikling.

Datatabell:

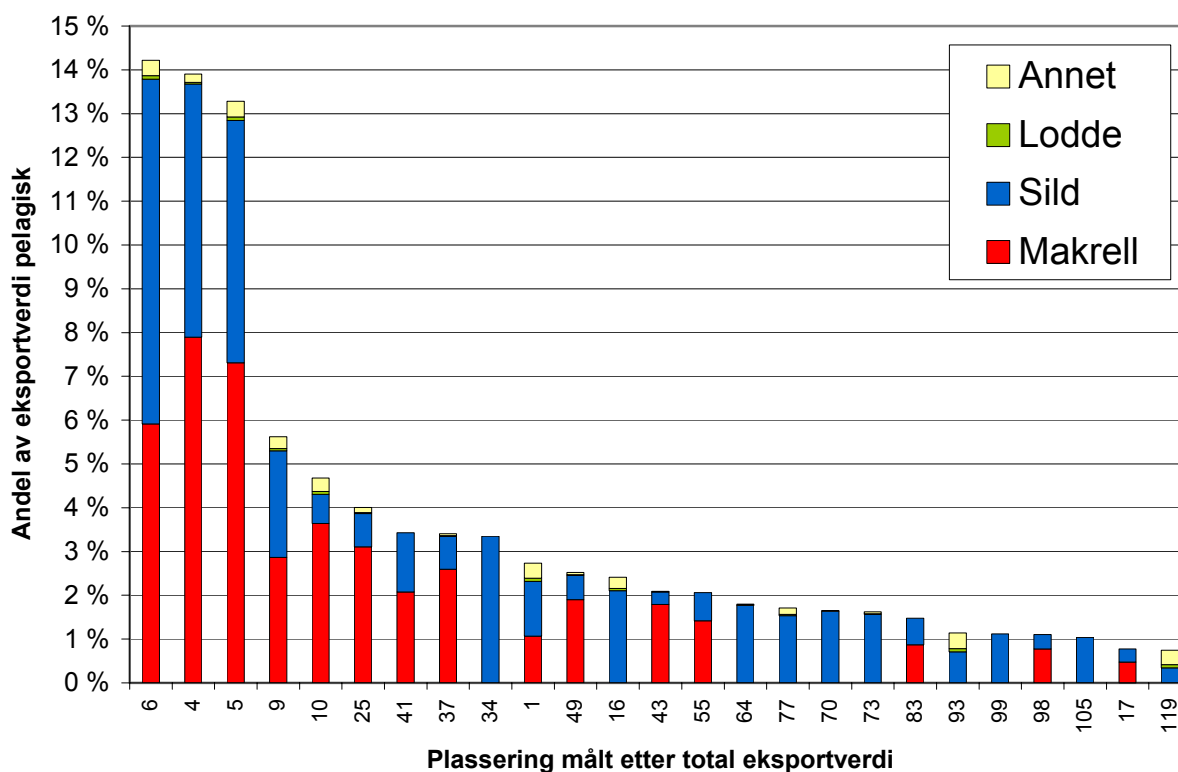
	2000	2001	2002	2003
De 5 største	44.5%	41.4%	41.9%	39.4%
De 10 neste	28.2%	31.5%	30.5%	29.8%
De 10 neste	12.2%	12.3%	13.6%	14.2%
<12 trans	3.4%	2.3%	2.6%	2.3%
Resten	11.7%	12.5%	11.4%	14.3%

Pelagiske arter.

De 25 største eksportørene i 2003.

Pelagisk, alle markeder.

Her ser vi andel av eksportverdi pelagisk per eksportør fordelt på makrell, sild, lodde og annet. Alle tall for 2003. Nummereringen på x-aksen refererer til plasseringen til den respektive eksportør i forhold til rangering etter total eksportverdi.

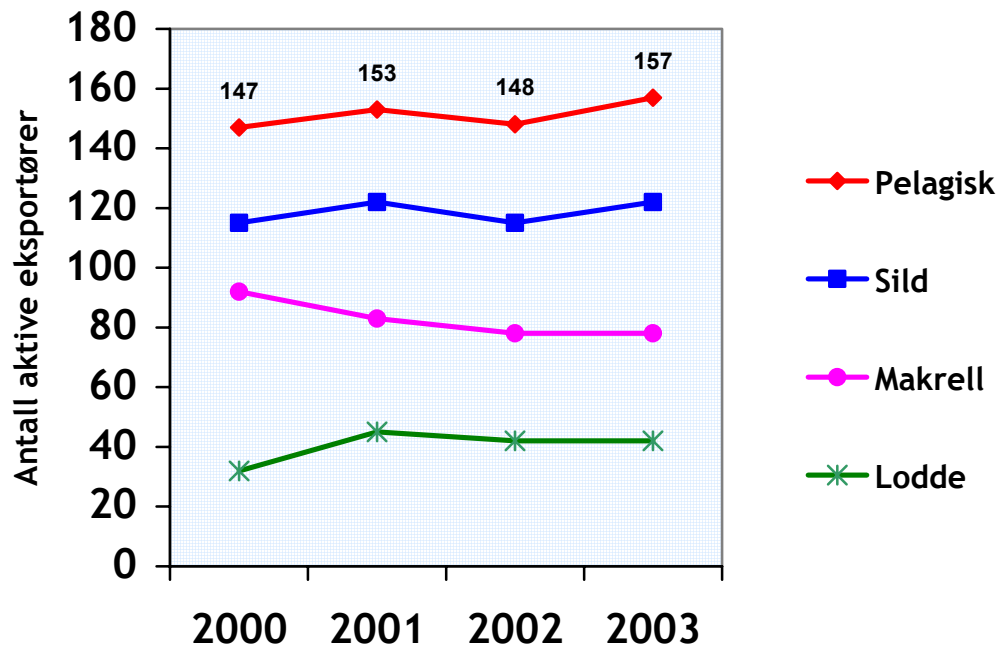
Kommentar:

- Eksportverdien av sild utgjorde 48.5% av eksportverdien innenfor pelagisk sektor.
- Eksportverdien av makrell utgjorde 46.9% av eksportverdien innenfor pelagisk sektor.
- 12 eksportører eksporterte pelagiske produkter for over 100 millioner kroner hver.
- 22 eksportører eksporterte pelagiske produkter for over 50 millioner kroner hver.
- Den største eksportøren målt etter eksportverdi var den 10. største innen pelagisk.

Antall eksportører.

Pelagisk.

Her vises utviklingen for antall aktive eksportører fra 2000 til 2003. Kriteriet for å være en aktiv eksportør er minimum én registrert transaksjon for hver periode, i dette tilfellet hvert år.

Utvikling:

- Relativ stabil utvikling.
- Flest eksportører innen sild.
- Færrest eksportører innen lodde.

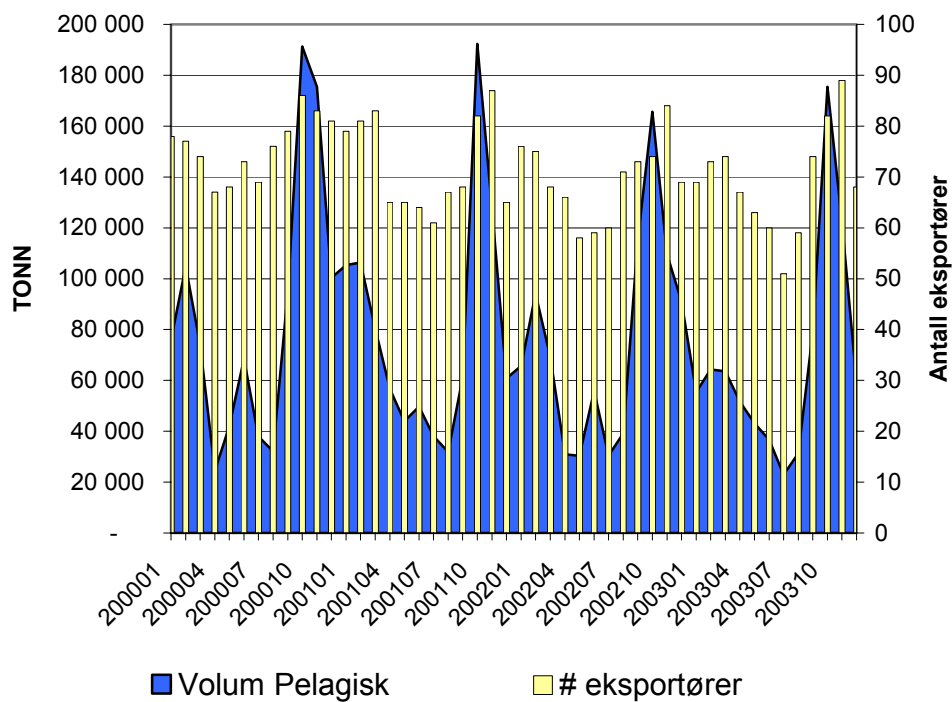
Datatabell:

	2000	2001	2002	2003
Pelagisk	147	153	148	157
Sild	115	122	115	122
Makrell	92	83	78	78
Lodde	32	45	42	42

Antall eksportører og eksportvolum.

Pelagisk.

Her vises utviklingen innen volum og antall eksportører fra 2000 til 2003, fordelt per måned.

Kommentar:

- Volumvariasjon følger samme mønster alle år.
- Liten variasjon i eksportøraktiviteten over perioden.

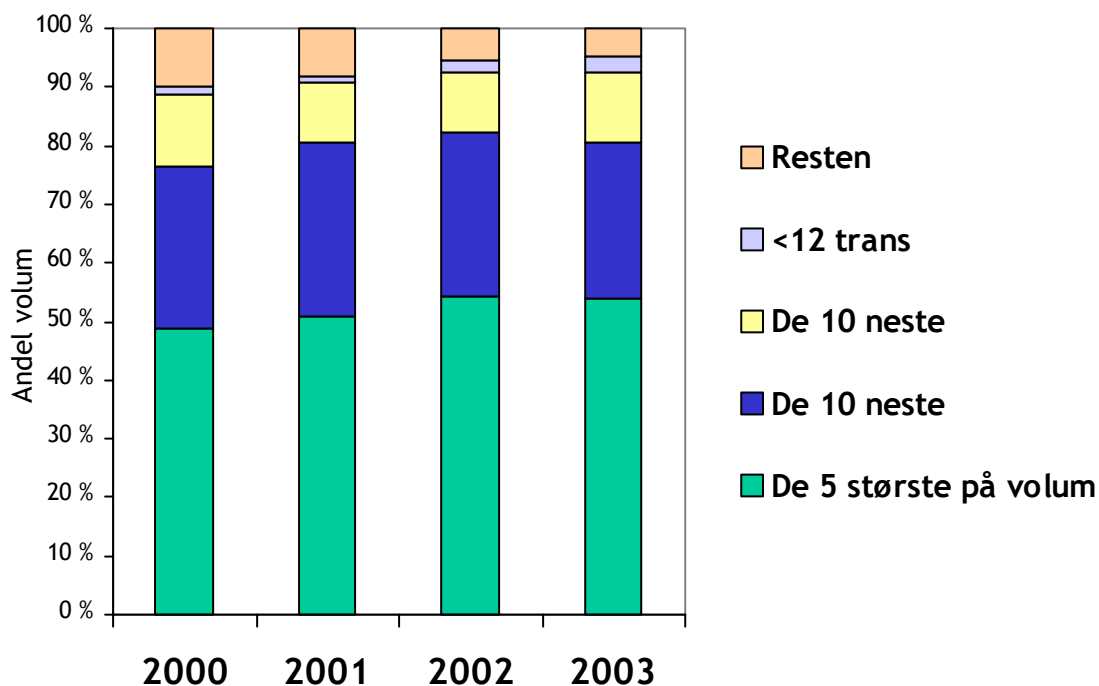
Datatabell:

	2000	2001	2002	2003
Pelagisk	147	153	148	157
Sild	115	122	115	122
Makrell	92	83	78	78
Lodde	32	45	42	42

Antall eksportører og andel eksportvolum.

Pelagisk.

Her vises andelen av totalt volum fordelt på eksportører. Eksportørene er delt inn i ”de 5 største”, ”de 10 neste”, ”de 10 neste”, ”de med 12 eller færre transaksjoner per år” og ”Resten.”

Kommentar:

- De 5 største økte sin relative andel over perioden.
- Ellers relativ stabil utvikling.

Datatabell:

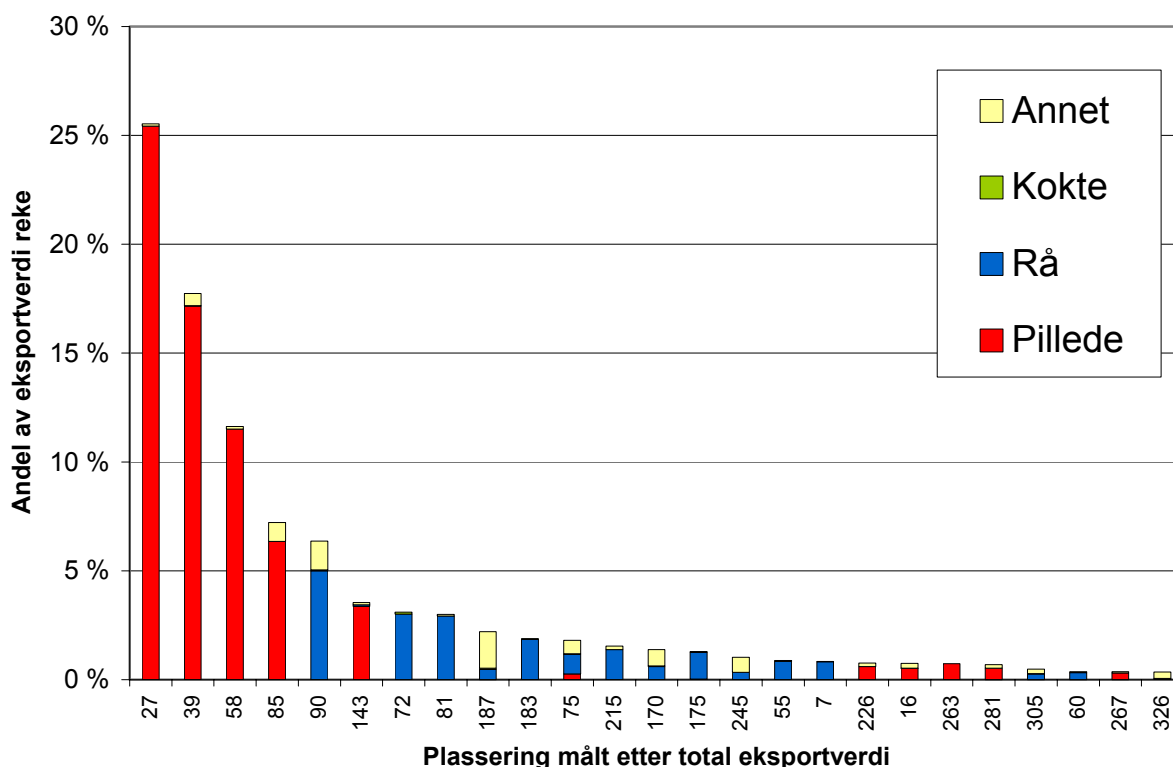
	2000	2001	2002	2003
De 5 største	48.8%	50.9%	54.1%	54.0%
De 10 neste	27.6%	29.5%	28.1%	26.7%
De 10 neste	12.5%	10.5%	10.2%	11.7%
<12 trans	1.1%	1.0%	2.3%	2.9%
Resten	10.0%	8.1%	5.3%	4.7%

Reke.

De 25 største eksportørene i 2003.

Reke, alle markeder.

Her ser vi andel av eksportverdi reke per eksportør fordelt på pillede (fryste og i lake), rå (fryste og ikke fryst), kokte (med og uten skall) og annet. Alle tall for 2003. Nummereringen på x-aksen refererer til plasseringen til den respektive eksportør i forhold til rangering etter total eksportverdi.

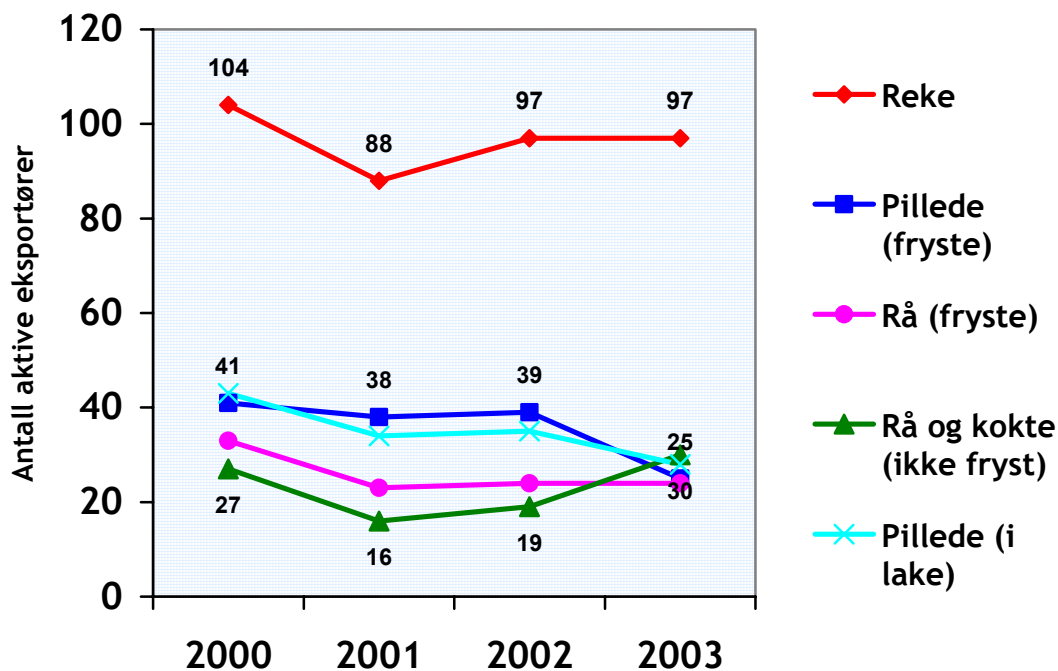
Kommentar:

- Eksportverdien av pillede reker (fryste og i lake) utgjorde 68.1% av eksportverdien til reke.
- Eksportverdien av rå reker (fryste og ikke fryste) utgjorde 14.9% av eksportverdien til reke.
- 3 eksportører eksporterte reke for over 100 millioner kroner hver.
- 5 eksportører eksporterte reke for over 50 millioner kroner hver.
- 14 eksportører eksporterte reke for over 10 millioner kroner hver.
- De 5 største eksportørene tok hånd om 68.5% av eksportverdien til reke.

Antall eksportører.

Reke.

Her vises utviklingen for antall aktive eksportører fra 2000 til 2003. Kriteriet for å være en aktiv eksportør er minimum én registrert transaksjon for hver periode, i dette tilfellet hvert år.

Utvikling:

- Topp for antall eksportører i 2000.
- Nedgang i antall eksportører innen pillede reker for 2003.

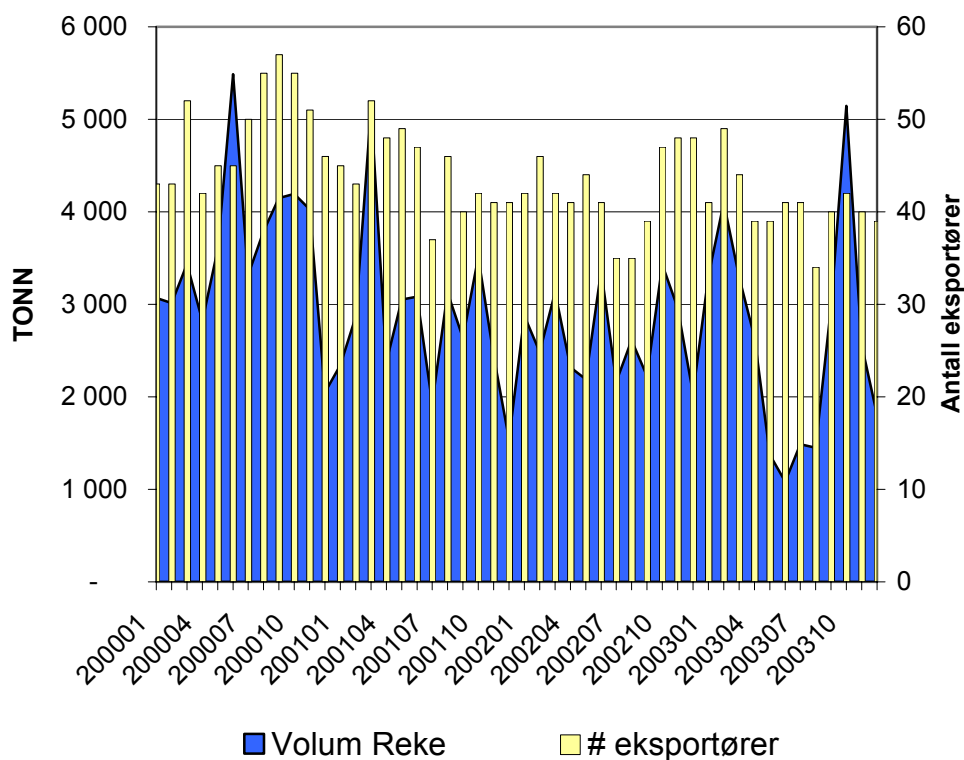
Datatabell:

	2000	2001	2002	2003
Reke	104	88	97	97
Pillede (fryste)	41	38	39	25
Pillede (i lake)	43	34	35	28
Rå (fryste)	33	23	24	24
Rå og kokte (ikke fryst)	27	16	19	30

Antall eksportører og eksportvolum.

Reke.

Her vises utviklingen innen volum og antall eksportører fra 2000 til 2003, fordelt per måned.

Kommentar:

- Ingen fast sesongvariasjon på volum over perioden
- Variasjon innen antall eksportør for 2003 var ulik variasjon de tidligere år.

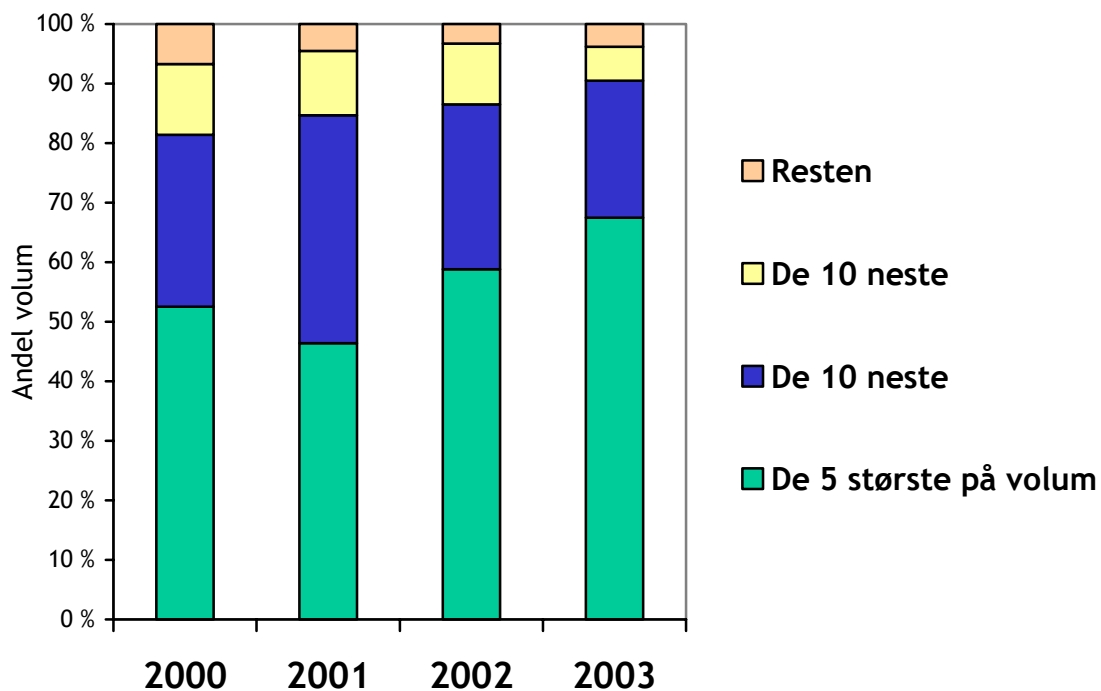
Datatabell:

	2000	2001	2002	2003
Reke	104	88	97	97
Pillede (fryste)	41	38	39	25
Pillede (i lake)	43	34	35	28
Rå (fryste)	33	23	24	24
Rå og kokte (ikke fryst)	27	16	19	30

Antall eksportører og andel eksportvolum.

Reke.

Her vises andelen av totalt volum fordelt på eksportører. Eksportørene er delt inn i ”de 5 største”, ”de 10 neste”, ”de 10 neste”, ”de med 12 eller færre transaksjoner per år” og ”Resten.”

Kommentar:

- De store ble større. Vi så en konsolidering innen rekeeksportørene.
- De små ble mindre.

Datatabell:

	2000	2001	2002	2003
De 5 største	52.5%	46.4%	58.8%	67.5%
De 10 neste	28.9%	38.3%	27.7%	23.0%
De 10 neste	11.9%	10.8%	10.2%	5.7%
Resten	6.7%	4.5%	3.3%	3.8%